

Üniversite Öğrencilerinde Olumlu Çocukluk Yaşantıları ile Kariyer Yapılandırma Arasındaki İlişkide Umudun Aracı Rolü

Ayhan ÜNAL^{1*}, Zeliha TRAŞ²

¹Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Türkiye

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Türkiye

Özet: Olumlu çocukluk yaşantılarının yetişkin sağlığı üzerindeki etkileri literatürde kendine yer bulmuştur. Ancak bu yaşantıların kariyer gelişimi ile ilişkisini konu alan araştırmalar sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde olumlu çocukluk yaşantıları ile kariyer yapılandırma arasındaki ilişkide umudun aracı rolünü incelemektir. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 437'si kadın ve 120'si erkek olmak üzere toplam 557 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde Kişisel Bilgi Formu, Olumlu Çocukluk Yaşantıları Ölçeği, Sürekli Umut Ölçeği ve Öğrenci Kariyer Yapılandırma Envanteri kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler, korelasyon analizi, doğrulayıcı faktör analizi ve güvenilirlik analizi kullanılmıştır. Aracılık analizi için Hayes'in 4. Modeli ve Bootstrapping yöntemi kullanılmıştır. Analiz sonucunda olumlu çocukluk yaşantıları ile kariyer yapılandırma ve umut arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Aracılık analizi sonucunda olumlu çocukluk yaşantıları ile kariyer yapılandırma arasındaki doğrudan etki anlamlı bulunmazken, umudun aracılık rolü ve toplam etki anlamlı bulunmuştur. Araştırma sonuçlarına dayanarak uygulayıcılara ve araştırmacılara çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Özellikle ebeveynler için olumlu çocukluk yaşantılarının yetişkinlikteki etkilerine odaklanan atölye çalışmaları ve grup rehberliği düzenlenebilir. Ayrıca, üniversite öğrencileri için umut temelli kariyer yapılandırma programları tasarlanabilir.

Makale Bilgileri

Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi

06/09/2024

Kabul Tarihi

11/09/2025

Anahtar Kelimeler

Olumlu çocukluk
yaşantıları,
Kariyer
yapılandırma,
Umut,
Üniversite
öğrencileri.

1. Giriş

20. yüzyılda savaşların ve sanayide yaşanan önemli gelişmelerin doğrultusunda dönemin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla işe uygun kişiye ulaşma ve kişiyi uygun işe yönlendirme bakış açısı kariyer danışmanlığında etkili olmuştur (Karacan-Özdemir, 2022). Bu geleneksel kariyer anlayışı, günümüzde yerini bireyin kendisi tarafından yönlendirilen kariyer anlayışına bırakmıştır. Dolayısıyla bir takım kariyer yetkinliklerini kazanmak önemli hale gelmiştir (Kuijpers ve Scheerens, 2006). Çünkü günümüzde öğrenciler eğitimleri için bir üniversiteye yerleşmiş olsalar bile işgücü piyasasında belirsiz ve öngörülemez bir durumla karşılaşabilirler ve sonucunda hedeflerinin aksi yönde hareket etmeleri gerekebilir (Korkmaz, 2023). Ayrıca bu belirsizlikler ve sorunlar, gençlerin istihdam edilebilirliklerine ilişkin gelecekteki algılarını

* Sorumlu Yazar: Ayhan ÜNAL, E-mail: ayhan.unal@selcuk.edu.tr, Adres: Yeni İstanbul Caddesi, Akademi mah., Selçuk Üniv. Alaaddin Keykubat Kampüsü No:345, 42250 Selçuklu/Konya, Türkiye.

The copyright of the published article belongs to its author under CC BY 4.0 license. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

olumsuz etkileyebilir (Bozgeyikli vd., 2023). Bu ihtiyaçtan yola çıkarak Savickas (2013) bireylerin mesleki davranışlarını ve kariyer yollarını yönlendirmeye yardımcı olmak için tasarlanmış kariyer yapılandırma danışmanlığını ortaya atmıştır. Bunun yanı sıra kariyer uyumluluğu kavramını detaylandırarak, çeşitli mesleki görevlere, geçişlere ve travmalara uyum sağlama süreçlerini ve zorluklarını incelemiştir.

Kariyer yapılandırma kuramı, bireylerin kendilerini inşa ettikleri, mesleki davranışlarına yön verdikleri ve kariyerlerini anlamlandırdıkları yorumlayıcı ve kişilerarası süreçleri içermektedir. Bireylerin anlamlandırma süreci aktör, ajan ve yazar rolleri ile tanımlanmaktadır. Aktör rolünde çocuklar, aileleri ve okul, mahalle gibi sosyal etkileşimleriyle birlikte karakterlerini oluşturur. Özellikle ebeveynler doğal rehberlerdir ve rol model olan ailenin özellikleri çocuk tarafından içselleştirilir. Kökeni ailede birlikte inşa edilen karakter özellikleri, zamanı geldiğinde bireyin kariyer temasını şekillendirmeye yardımcı olmaktadır (Savickas, 2013). Ajan rolü ise çocuğun okula başlaması ile belirir ve bu rolde benlik artık nesne olmaktan çıkarak eyleme geçen ve hedefler koyan özneye dönüşmektedir. Bu aşamada hedeflerin nasıl belirlendiği ve ulaşılmaya çalışıldığına odaklanılmaktadır. Son olarak yazar rolünde toplum genç yetişkinlerin kendi yaşam hikayelerinin bilinçli yazarları haline gelmeleri beklemektedir (Savickas, 2011). Bu süreçte genç yetişkinler cinsiyet ayrımcılığı, mesleğin geleceği ve işgücü piyasası kısıtlamaları, yetenek ve ilgi eksikliği, aile ve çevrenin etkisi gibi bir takım kariyer engelleri ile karşılaşabilmektedirler. Bu engeller üniversite öğrencilerinin kariyer karar vermede kendilerini güvenlerini azaltmakta ve umutsuzluk duygularını artırmaktadır (Ulaş ve Yıldırım, 2019). Ayrıca kimliklerini keşfetmeye çalışan genç yetişkinler için hangi yolların seçilmesi gerektiği ve bu seçimlerin ulaşılamaz olabileceği düşüncesi cesaret kırıcı olabilmektedir (Arnett vd., 2014). Bu durumda öğrencilerin olumlu duygu kaynaklarının kariyer gelişimlerinde yardımcı rolü bulunmaktadır. Nitekim kendini iyi hisseden öğrenciler, kariyerleri hakkında daha az kararsızlık yaşamaktadır (Şeker, 2020). Bu bağlamda gençlerin kariyer planları yaparken karşılaştıkları zorluklarla başa çıkabilmeleri ve motive kalabilmeleri için geleceğe pozitif ve umutla bakmaları önemlidir.

Snyder (1995) umut kavramını bireyin hedef belirlemesi, buna ulaşmak için motivasyonu ve buna ilişkin yolları düşünme süreci olarak tanımlamaktadır. Umut düzeyi yüksek bireyler hedefe yönelik bir yol belirlemede daha başarıyla umut düzeyi düşük olanlar alternatif yolları düşünmede zorlanmaktadır (Snyder, 2002). Kariyer gelişim sürecinde benzer şekilde bireylerin umutlu olması kariyer uyumluluklarını artırmakta dolayısıyla kariyer yapılandırmalarına katkı sağlamaktadır (Büyükgoze-Kavas, 2014; Jia vd., 2022; Yoon vd., 2015; Zhai vd., 2023).

Literatürde öğrencilerin umut düzeyleri öz-yeterlik, sağlık durumu, tutku gibi kişisel faktörlerle ve okul ortamı, ekonomik zorluklar, sosyal destek (Mills vd., 2014), pandemi (Keshoofy vd., 2023) gibi çevresel faktörlerle ilişkili bulunmuştur. Bireylerin yetişkinlik dönemindeki umut düzeyleri de çocukluk yaşantılarından etkilenmektedir (Snyder, 2002). Araştırmalara göre çocukluk çağındaki sosyoekonomik durum (Wang vd., 2022), fiziksel istismar (Baxter ve diğerleri, 2017), aile içi şiddet (Lee vd., 2022) ile zihinsel sağlık, yılmazlık ve umut arasında yaşam boyu süren bir ilişki bulunmaktadır (Savi-Çakar, 2018; Snyder, 2002). Diğer yandan literatürde çoğunlukla olumsuz çocukluk yaşantılarına odaklanılmıştır (Kocatürk ve Çiçek, 2023). Ancak çocukluk döneminde olumlu yaşantıların da yeterli düzeyde deneyimlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Çünkü travmatik yaşantıların olmaması, iyi bir çocukluktan bahsetmek için yeterli değildir (Doğan ve Aydın, 2020). Olumlu çocukluk yaşantıları “fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal gelişim alanlarında istenen düzeye ulaşabilmesi için ebeveyn-çocuk ilişkisini kapsayan temel deneyimler” olarak tanımlanmaktadır (Sege ve Harper Browne, 2017). Çocukların yaşadığı bu tür olumlu deneyimler dünyayı anlamlandırma süreçlerini şekillendirmekte ve uzun süre etkili olabilmektedir. Çocukluk döneminde yaşanan olumlu

deneyimler yetişkinlikteki yaşam doyumunu (Coffey vd., 2015), mutluluk ve özsaygıyı (Cheng ve Furnham, 2004), umudu (Snyder, 2002) yordamaktadır. Ayrıca çocuklukta olumlu yaşantılar, olumsuz yaşantıların negatif etkisine karşı koruyucu bir role sahiptir (Crandall vd., 2019).

Çocukluktan itibaren gelişen kariyer uyum becerileri (Hartung vd., 2008) dikkate alındığında olumlu çocukluk yaşantılarının kariyer yapılandırma gerekliliği olan beceri ve umuda yönelik motivasyonda önemli olduğu anlaşılmaktadır. Kariyer yapılandırma kuramına göre çocuklar problem çözme sürecinde ebeveynlerini rol model almaktadırlar. Ebeveynler, çocuklara yetişkinlikte kimliklerini şekillendirmek için kullanacağı yaratıcı kaynaklar sağlamaktadır (Savickas, 2013). Bireylerin kariyerlerini yapılandırırken kullandıkları bu yaratıcı kaynaklardan birinin umut olduğu öne sürülebilir. Özellikle karar verme süreçlerinde umudun belirleyici rolü olduğu görülmektedir. Geleceğe umutla bakan bireyler daha az kariyer kararsızlığı yaşamaktadır (Zaleszczy ve Kot, 2015). Karar verme sürecinde umudun, bireylerin karşılaştıkları güçlükleri aşmalarında yardımcı bir kaynak olduğu görülmektedir (Bilgiz-Öztürk ve Karabacak-Çelik, 2023). Çünkü umut, hedef peşinde koşmayı sürdürme ve başarısızlık karşısında kendini toparlama motivasyonunu artırmaktadır (Snyder, 2002). Bu motivasyonla harekete geçen bireyler kariyer karar verme süreçlerinde çok yönlü düşünerek hedeflerine giden yolları daha iyi belirleyebilmektedirler. Ayrıca umudun proaktif kariyer davranışları üzerinde doğrudan bir etkisi vardır ve umut kariyer planlamasına katkı sağlamaktadır (Hirschi, 2014). Bu bağlamda umudun önleyici ve analitik rolü olduğundan yola çıkarak (Korkmaz ve Cenkseven-Önder, 2019) bireylerin kariyer basamaklarında değişen koşullara ayak uydurmasında ve kariyerlerini yapılandırmalarında belirleyici bir rolü olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin olumlu çocukluk yaşantılarının umut aracılığıyla kariyer yapılandırma ile yordayıcı ilişkisinin incelenmesidir. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki hipotezler test edilmiştir:

H1: Olumlu çocukluk yaşantıları umudu pozitif yönde anlamlı düzeyde yordamaktadır.

H2: Olumlu çocukluk yaşantıları kariyer yapılandırmayı pozitif yönde anlamlı düzeyde yordamaktadır.

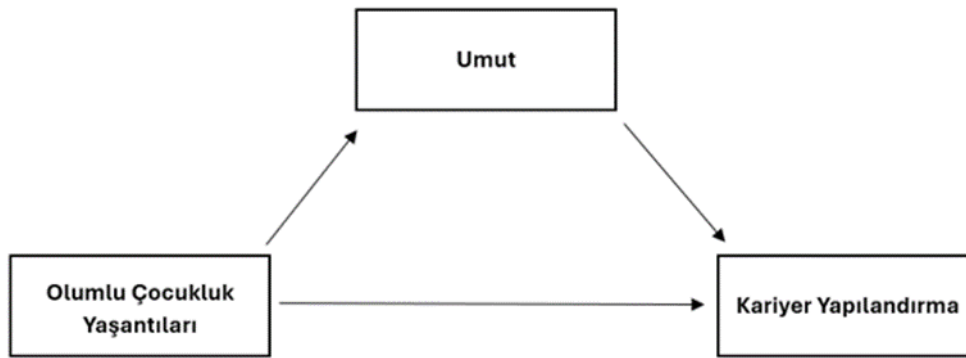
H3: Üniversite öğrencilerinin olumlu çocukluk yaşantıları ile kariyer yapılandırmaları arasındaki ilişkide umudun aracı rolü anlamlıdır.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmanın modeli nicel araştırma modellerinden ilişkisel tarama modelidir. Tarama modeli, bir evren içinden seçilen bir örneklem üzerinde yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğilim, tutum veya görüşlerin nicel olarak betimlenmesini sağlamaktadır. Araştırmacı örneklemde elde edilen sonuca dayanarak evren hakkında çıkarsamalarda bulunmaktadır (Creswell, 2017). Ayrıca bu araştırma olumlu çocukluk yaşantıları ile kariyer yapılandırma arasındaki ilişkide umudun aracılık rolünü incelemektedir. Aracılık modelinde, bağımsız değişken ile bağımlı değişken arasındaki yordayıcı ilişki kısmen ya da tamamen üçüncü bir değişkenin vasıtasıyla gerçekleşiyorsa bu değişken aracı değişken olarak adlandırılmaktadır (Hayes, 2013).

Şekil 1. Yol Modeli

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını uygun örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 437'si kadın (%78.5) ve 120'si (%21.5) erkek olmak üzere toplam 557 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların 159'u (%28.5) 1. Sınıf, 190'ı (%34.1) 2. Sınıf, 94'ü (%16.9) 3. Sınıf, 109'u (%19.6) 4. Sınıf, 4'ü (%.7) 5. Sınıf, 1'i (%.2) 6. Sınıf olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların yaş ortalaması 20.9'dur ($S_s = 2.67$). Ayrıca katılımcıların 78'i (%14) düşük sosyoekonomik düzeye, 462'si (%82.9) orta sosyoekonomik düzeye, 17'si (%3.1) yüksek sosyoekonomik düzeye sahip olduğunu belirtmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların demografik bilgilerini tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Form cinsiyet, yaş, sosyoekonomik düzey ve sınıf düzeyi bilgilerini içermektedir.

2.3.2. Olumlu Çocukluk Yaşantıları Ölçeği

Olumlu Çocukluk Yaşantıları Ölçeği, Doğan ve Aydın (2020) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek tek boyut içermektedir ve 22 maddeden oluşmaktadır (Ör = Çocukluğumda ihtiyacım olan duygusal desteği aldığımı düşünüyorum). Beşli Likert derecelemesi ile puanlanan ölçekte yüksek puan olumlu çocukluk yaşantılarının yüksek olduğunu göstermektedir (1 = Hiç katılmıyorum, 5 = Tamamen katılıyorum). Ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Bu çalışmada yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) sonucunda verilerin tatmin edici düzeyde yapı geçerliliğine sahip olduğu görülmektedir (SRMR = .0376, CFI = .917, TLI = .908, RMSEA = .0841, CR = .98, AVE = .644). Geliştirme sürecinde ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada da Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .96 olarak hesaplanmıştır.

2.3.3. Öğrenci Kariyer Yapılandırma Envanteri

Öğrenci Kariyer Yapılandırma Envanteri Savickas ve diğerleri (2018) tarafından geliştirilmiştir ve Yıldız-Akyol ve Öztemel (2022) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Envanter 18 maddeden oluşmaktadır (Ör = Hayatımda gerçekten ne yapmak istediğime karar vermek). Beşli Likert derecelemesi ile puanlanan envantere yüksek puan kariyer yapılandırmanın yüksek olduğunu göstermektedir (1 = Henüz bunun hakkında çok fazla düşünmedim, 5 = Bunu çoktan yaptım). Envanterde ters madde bulunmamaktadır. Envanter billurlaşma, keşfetme, karar verme, hazırlık olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Bu çalışmada yapılan DFA sonucunda verilerin tatmin edici düzeyde yapı geçerliliğine sahip olduğu görülmektedir (SRMR = .0445, CFI = .926, TLI = .912, RMSEA = .0678, CR = .842, AVE = .558). Uyarlama sürecinde envanterin

Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .84 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .91 olarak hesaplanmıştır.

2.3.4. Sürekli Umut Ölçeği

Sürekli Umut Ölçeği Snyder ve diğerleri (1991) tarafından geliştirilmiştir ve Tarhan ve Bacanlı (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 12 maddeden oluşmaktadır (Ör = Hayatta önem verdiğim şeylere ulaşmak için pek çok yol düşünebilirim). Ölçeğin 4 maddesi dolgu maddesi olarak ölçeğe eklenmiştir. Sekizli Likert derecelemesi ile puanlanan ölçekte yüksek puan umut düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (1 = Kesinlikle yanlış, 8 = Kesinlikle doğru). Ölçek eyleyici düşünce ve alternatif yollar düşüncesi olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Bu çalışmada yapılan DFA sonucunda verilerin tatmin edici düzeyde yapı geçerliliğine sahip olduğu görülmektedir (SRMR = .0396, CFI = .957, TLI = .937, RMSEA = .0848, CR = .934, AVE = .711). Uyarılama sürecinde ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .86 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada ise Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .87 olarak hesaplanmıştır.

2.4. Veri Toplama Süreci

Veri toplama süreci, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilimsel Etik Değerlendirme Kurulu 22.12.2023 tarih ve 64 karar sayılı etik kurulu izni kapsamında, 2023-2024 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde üniversite öğrencilerin gönüllü katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma daveti, Google Forms aracılığıyla öğrencilere çevrimiçi olarak iletilmiştir ve ölçme araçları ders öncesinde öğretim üyelerinin izinleri alınarak yüz yüze uygulanmıştır. Katılımcıların ölçme araçlarını yanıtlaması 8-10 dakika olarak belirlenmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Toplanan veriler IBM-SPSS 26 programına aktarılmıştır. Kariyer yapılandırma, umut ve olumlu çocukluk yaşantıları ölçek maddelerinden toplam puanlar elde edilmiştir. Toplam puanların normallik dağılımlarını tespit etmek amacıyla basıklık ve çarpıklık değerleri incelenmiştir. JAMOVİ 2.6.17 programı kullanılarak her bir ölçeğin geçerlik ve güvenilirliklerini tespit etmek amacıyla güvenilirlik analizi ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Daha sonra değişkenler arasındaki ilişkileri inceleyebilmek için korelasyon analizi yapılmıştır. Çok değişkenli uç değerlerin belirlenmesinde Mahalanobis uzaklık katsayıları hesaplanmış ve herhangi bir uç değer içeren veriye rastlanmamıştır (Tabachnick ve diğerleri, 2007). Son olarak olumlu çocukluk yaşantılarının kariyer yapılandırmalarını umut aracılığıyla yordamasına ilişkin SPSS'in PROCESS Macro eklentisi kullanılarak Bootstrapping yöntemi ile (5000) Model 4 aracılık analizi gerçekleştirilmiştir (Hayes, 2013).

3. Bulgular

Tablo 1. Değişkenlerin Ortalama, Standard sapma, Basıklık, Çarpıklık, Cronbach Alfa Değerleri ve Korelasyon Katsayıları (n=557)

	$\bar{X}$	Ss	Basıklık	Çarpıklık	α	1	2
1. Olumlu çocukluk yaşantıları	79.4	20	-.39	-.49	.96		
2. Umut	47.7	9.2	.24	-.55	.87	.38**	
3. Kariyer yapılandırma	60.6	13.2	-.43	-.35	.91	.25**	.52**

** $p < .001$, α = Cronbach Alfa

Tablo 1' de değişkenlerin ortalamaları, standart sapmaları, basıklık-çarpıklık değerleri ve Cronbach Alfa katsayıları verilmiştir. Basıklık ve çarpıklık değerleri -1,+1 aralığında bulunmuştur ve verilerin normal dağıldığı sonucuna ulaşılmıştır (Hair vd., 2013). Cronbach Alfa değerlerinin .80 üzerinde olduğundan verilerin güvenilir olduğu görülmektedir. Kariyer yapılandırma ile umut arasında pozitif anlamlı ilişki ($r=.52$; $p < .001$), umut ile olumlu çocukluk

yaşantıları arasında pozitif anlamlı ilişki ($r = .38$; $p < .001$) ve olumlu çocukluk yaşantıları ile kariyer yapılandırma arasında pozitif anlamlı ilişki ($r = .25$; $p < .001$) bulunmuştur.

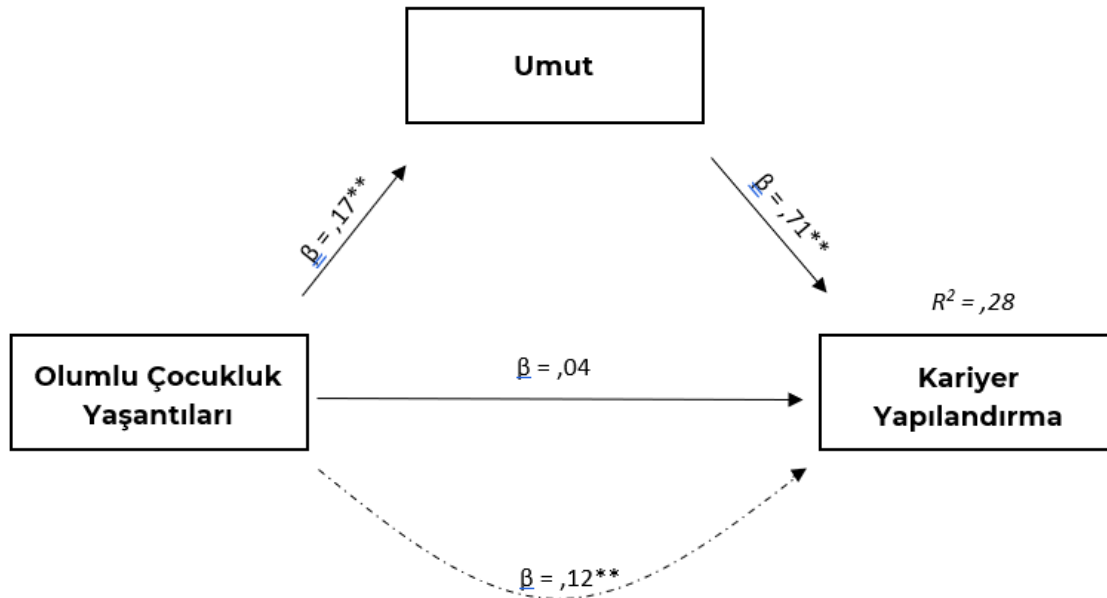
3.1. Aracılık Modelinin Testi

Tablo 2. Aracılık Analizi Sonuçları ($n=557$)

Effect	β	SE	t	p	CI
Olumlu çocukluk yaşantıları → Umut	.17	.018	9.75	<.001	[.14 ~ .21]
Umut → Kariyer yapılandırma	.71	.056	12.76	<.001	[.60 ~ .82]
Olumlu çocukluk yaşantıları → Kariyer yapılandırma (Doğrudan etki)	.04	.026	1.66	.097	[-.01 ~ .09]
Dolaylı etki	.12	.019			[.09 ~ .16]
Toplam etki	.16	.027	6.23	<.001	[.11 ~ .22]

Umudun aracılık rolüne ilişkin modelin sonuçları **Tablo 2**'de gösterilmiştir. Bootstrapping sonucunda, olumlu çocukluk yaşantılarının umut üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu gözlemlenmiştir ($\beta = .17$; $t = 9.75$; $p < .001$). Ayrıca umudun kariyer yapılandırma üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu gözlemlenmiştir ($\beta = .71$; $t = 12.76$; $p < .001$). Olumlu çocukluk yaşantılarının kariyer yapılandırma üzerindeki yordayıcı ilişkisinin anlamlı olmadığı görülmektedir ($\beta = .04$; $t = 1.66$; $p > .05$). Olumlu çocukluk yaşantılarının kariyer yapılandırma üzerindeki dolaylı yordayıcılığı ise anlamlıdır ($\beta = .12$; $CI = .09 \sim .16$). Dolayısıyla araştırmada olumlu çocukluk yaşantılarının kariyer yapılandırma üzerindeki yordayıcı ilişkisinde umudun aracı rolü olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte olumlu çocukluk yaşantılarının ve umudun kariyer yapılandırma ile ilgili varyansın (R^2) %28'ini açıkladığı bulunmuştur. Modele ilişkin yollar **Şekil 2**'de gösterilmiştir.

Şekil 2. Yol Modeli

** $p < .001$

β = Standartize edilmemiş katsayılar rapor edilmiştir.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin olumlu çocukluk yaşantılarının kariyer yapılandırmayı umut aracılığıyla pozitif yönde yordadığı görülmektedir. Savickas (2013)'a göre gerçekliği sosyal süreçler ve kişilerarası ilişkiler yoluyla inşa ederiz. Aile ve çocukluk deneyimleri, sosyal roller, kimlik oluşumu ve kariyer temalarını etkileyerek kariyer

yapılandırmada temel bir rol oynar. Aile dinamiklerini içselleştirerek, ebeveyn davranışlarını model alarak ve yaşam anlatıları geliştirerek bireyler, başarılı bir kariyer gelişimi için gerekli uyum yeteneğini ve dayanıklılığı inşa ederler. Bu süreçler, kariyer başarısını teşvik etmek için destekleyici ve zenginleştirici bir aile ortamının dolayısıyla olumlu çocukluk yaşantılarının önemini vurgulamaktadır. Diğer yandan araştırma sonucunda olumlu çocukluk yaşantılarının doğrudan yordayıcılığının anlamlı olmadığı görülmektedir. Çünkü olumlu çocukluk yaşantılarının bireylerin kariyer gelişimlerinde doğrudan bir etkisinden çok kariyer yapılandırma süreci için gerekli psikolojik ve sosyal kaynakların sağlanmasında etkili olduğu düşünülmektedir. Bireyler bu kaynakları kullanarak kariyer hedefleri üzerinde çalışmaktadırlar. Bu kaynaklardan biri olan umut bu yaşantılardan etkilenecek gelişmiş olabilir.

Genişlet-ve-İnşa et (Broaden-and-build) teorisine göre bireylerin yaşadığı olumsuz duygular düşünce repertuarlarını daraltırken olumlu duygular genişletmektedir (Fredrickson, 2004). Çocukluk döneminde yaşanan olumlu duygular sonucunda bireylerin bilişsel becerilerinin olumlu etkilendiği söylenebilir. Literatürde olumlu çocukluk yaşantılarının bilişsel becerilere etkisi ile ilgili bu görüşü destekleyen araştırmalar yapılmıştır. Olumlu çocukluk yaşantıları psikolojik sağlamlık (Kocatürk ve Çiçek, 2023), bilişsel fonksiyon (Lee ve Schafer, 2021) zihinsel dayanıklılık (Shaw vd., 2023) ile ilişkilendirilmiştir. Umudun bilişsel bir kavram olmasından yola çıkarak aynı süreçlerin umut için de söz konusu olduğu düşünülebilir. Olumlu çocukluk yaşantılarıyla genişleyen düşünce yapıları, bireylerin hedeflerine ulaşmak için kullanabilecekleri alternatif yolları daha iyi görmelerine katkı sağlamaktadır ve bireylerin yetişkinlikteki umut düzeylerinde belirleyici olmaktadır. Olumlu duygular sırasında kazanılan kişisel kaynakların kalıcı olduğunun ifade edilmesi bu yorumu desteklemektedir (Fredrickson, 2001). Umut Teorisi'ne göre de çocuğun bakım verenine bağlanması, duygusal, fiziksel ihtiyaçlarının giderilmesi ve gerekli bakım ve ilgiyi görmesi hedefe yönelik düşünceyi öğrenmesine katkı sağlamaktadır (Snyder, 2002). Dolayısıyla çocukluk döneminde ihtiyaçları karşılanan ve pozitif duyguları deneyimleyen bireyler kimliklerini şekillendirmek için gerekli kaynakları edinmektedirler. Diğer yandan güvenlik ve bağlılık duygusu sonucunda geleceğe karşı iyimser bir bakış açısı geliştirmektedirler (Sege ve Harper Browne, 2017). Böylelikle umutlu düşünmeyi öğrenen bireylerin, bu düşünce sürecini kullanarak hedeflerine giden yolları daha iyi görebildiği ve gereken motivasyona daha çok sahip olabildiği söylenebilir. Bu düşünce sayesinde de kimliklerini ve hedeflerini netleştirerek kariyer yapılandırma süreçlerini daha iyi yönetmektedirler. Umut ve kariyer yapılandırma arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara bakıldığında da umudun kariyer yapılandırma üzerinde önemli bir pozitif yordayıcı olduğu görülmektedir (Jia vd., 2022; Kim ve Kim, 2022; Zhai vd., 2023).

Günümüzde çocuklar geçmişe göre daha fazla bir şekilde, yaşamlarında belirsizliklerle karşılaşacak ve bu dünyada var olmanın kendi yollarını bulmak zorunda kalacaklardır. Bu bağlamda çocukların umudunu ve kariyer uyum yeteneğini beslemek, onları başarılı yaşamlara hazırlamaya yardımcı olabilir (Peila-Shuster, 2017). Bunu sağlamak amacıyla olumlu çocukluk yaşantılarını ele alan çalışmalar, küçük çocukların sağlıklı gelişimini desteklerken ebeveynlerin ve çocukların hayatındaki diğer önemli yetişkinlerin yeteneklerini ve kaynaklarını güçlendirmeye de odaklanılması gerektiğini göstermektedir (Sege ve Harper Browne, 2017). Gerçekten yüksek umutlu yetişkinlere bakıldığında, yetişkin bir rol modelin büyürken kendileriyle birlikte çok zaman geçirdiğini güçlü bir şekilde belirtmektedirler (Snyder, 2000). Bunlardan hareketle çeşitli önerilerde bulunabilir. Olumlu çocukluk yaşantılarının umudun öğrenilmesinde ve kariyer gelişiminde ne derece etkili olduğu konusunda bilgi birikimi sağlamak için velilere özel atölye çalışmaları ve rehberlik saatleri düzenlenmesi önerilmektedir. Böylelikle ebeveynler ve çocukla iletişim halinde olan diğer yetişkinler, çocukların önemli deneyimler yaşamasında daha dikkatli ve hazırlıklı olabilirler. Ayrıca üniversite öğrencileri için çeşitli çıkarımlarda bulunulabilir. Snyder (2000) umut teorisinin değişim için bir model

olarak da kullanılabileceğini söylemektedir. Bu bağlamda umut teorisi çeşitli bireysel ya da grupla rehberlik çalışmalarına dönüştürülebilir. Dolayısıyla kariyer kararsızlığı ve kariyer kaygısı yaşayan üniversite öğrencileri için umut temelli kariyer yapılandırma programlarının geliştirilmesi önerilmektedir.

Bu araştırmada tarama modeli kullanıldığı için katılımcılardan tek bir zamanda veri toplanmıştır. Gelecek araştırmalarda olumlu çocukluk yaşantılarının diğer yaşam dönemlerinde kariyer gelişimine etkisini daha kapsamlı görebilmek için boylamsal çalışmalar yapılabilir. Araştırmada olumlu çocukluk yaşantıları ile kariyer yapılandırma arasında umudun anlamlı rolü ortaya konsa da diğer bilişsel ve duyuşsal faktörlerin etkisi olması muhtemeldir. Bu yüzden olumlu çocukluk yaşantılarının kariyer gelişimine etkisinde aracılık edebilecek pozitif psikolojik sermaye gibi diğer psikolojik kaynaklar yapısal modeller kurularak veya deneysel araştırmalarla test edilebilir.

Etik Kurul İzin Bilgisi

Bu araştırma, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilimsel Etik Değerlendirme Kurulu'nun 22/12/2023 tarihli 64 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi

Yazarların beyan edeceği bir çıkar çatışması yoktur.

Yazar Katkısı

AÜ: Çalışmanın tasarlanması, yöntemin yazılması, verilerin analizi, bulguların raporlanması.

ZT: Verilerin toplanması, giriş ve tartışmanın yazılması

Orcid

Ayhan ÜNAL <https://orcid.org/0000-0003-1099-1699>

Zeliha TRAŞ <https://orcid.org/0000-0003-2670-0868>

KAYNAKÇA

- Arnett, J. J., Žukauskienė, R., & Sugimura, K. (2014). The new life stage of emerging adulthood at ages 18–29 years: Implications for mental health. *The Lancet Psychiatry*, 1(7), 569-576. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(14\)00080-7](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(14)00080-7)
- Baxter, M. A., Hemming, E. J., McIntosh, H. C., & Hellman, C. M. (2017). Exploring the relationship between adverse childhood experiences and hope. *Journal of Child Sexual Abuse*, 26(8), 948-956. <https://doi.org/10.1080/10538712.2017.1365319>
- Bilgiz-Öztürk, Ş. ve Karabacak-Çelik, A. (2023). Hope and career regret: Mediator role of career adaptability and career construction. *The Career Development Quarterly*, 71(4), 267-283. <https://doi.org/10.1002/cdq.12337>
- Bozgeyikli, H., Görgülü, Z. ve Boğazlıyan, E. E. (2023). Is motivation towards university sufficient? The three-way interaction among gender, socioeconomic status, and academic motivation on perceived employability. *Higher Education Research & Development*, 42(4), 801-815. <https://doi.org/10.1080/07294360.2022.2128076>
- Büyükgoze-Kavas, A. (2014). Validation of the Career Adapt-Abilities Scale-Turkish form and its relation to hope and optimism. *Australian Journal of Career Development*, 23(3), 125-132. <https://doi.org/10.1177/1038416214531931>
- Cheng, H., & Furnham, A. (2004). Perceived parental rearing style, self-esteem and self-criticism as predictors of happiness. *Journal of Happiness Studies*, 5(1), 1-21. <https://doi.org/10.1023/B:JOHS.0000021704.35267.05>

- Coffey, J. K., Warren, M. T., & Gottfried, A. W. (2015). Does infant happiness forecast adult life satisfaction? Examining subjective well-being in the first quarter century of life. *Journal of Happiness Studies*, 16(6), 1401-1421. <https://doi.org/10.1007/s10902-014-9556-x>
- Crandall, A., Miller, J. R., Cheung, A., Novilla, L. K., Glade, R., Novilla, M. L. B., Magnusson, B. M., Leavitt, B. L., Barnes, M. D., & Hanson, C. L. (2019). ACEs and counter-ACEs: How positive and negative childhood experiences influence adult health. *Child Abuse & Neglect*, 96, 104089. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104089>
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları* (S.B. Demir, Çev.) Eğitim Kitabı. (Orijinal eserin basım tarihi 2014).
- Doğan, T. ve Aydın, F. T. (2020). The Development of the Positive Childhood Experiences Scale. *Hayef: Journal of Education*, 17(1), 1-19. <https://doi.org/10.5152/hayef.2020.1925>
- Fredrickson B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology. The broaden-and-build theory of positive emotions. *The American Psychologist*, 56(3), 218-226. <https://doi.org/10.1037//0003-066x.56.3.218>
- Fredrickson, B. L. (2004). The broaden-and-build theory of positive emotions. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London. Series B: Biological Sciences*, 359(1449), 1367-1377. <https://doi.org/10.1098/rstb.2004.1512>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2013). *Multivariate data analysis*. Pearson Education Limited. <https://books.google.com.tr/books?id=VvXZnQEACAAJ>
- Hartung, P. J., Porfeli, E. J., & Vondracek, F. W. (2008). Career adaptability in childhood. *The Career Development Quarterly*, 57(1), 63-74. <https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.2008.tb00166.x>
- Hirschi, A. (2014). Hope as a resource for self-directed career management: Investigating mediating effects on proactive career behaviors and life and job satisfaction. *Journal of Happiness Studies*, 15, 1495-1512. <https://doi.org/10.1007/s10902-013-9488-x>
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Guilford Press.
- Jia, Y., Hou, Z.-J., & Shen, J. (2022). Adolescents' future time perspective and career construction: Career adaptability as mediator and hope as moderator. *Journal of Career Development*, 49(1), 202-217. <https://doi.org/10.1177/0894845320926579>
- Karacan-Özdemir, N. (2022). *Kariyer yapılandırma kuramı*. Kariyer Psikolojik danışmasında çağdaş kuramlar, yaklaşımlar ve modeller (1. Baskı, s. 1-28) içinde. Pegem Yayıncılık.
- Keshoofy, A., Lisnyj, K., Pearl, D., Thaivalappil, A., & Papadopoulos, A. (2023). A qualitative study of university students' perspectives of hope during the COVID-19 pandemic. *Sage Open Medicine*, 11. <https://doi.org/10.1177/20503121231185014>
- Kim, N.-R., & Kim, J. G. (2022). Relationship among hope, career adaptability, career construction behavior, and career satisfaction of prospective college graduates. *Korean Association for Learner-Centered Curriculum And Instruction*. 22(24), 903-917 <https://doi.org/10.22251/jlcci.2022.22.24.903>
- Kocatürk, M. ve Çiçek, İ. (2023). Relationship between positive childhood experiences and psychological resilience in university students: The mediating role of self-esteem. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 33(1), 78-89. <https://doi.org/10.1017/jgc.2021.16>
- Korkmaz, O. (2023). Will hope and career adapt-abilities bring students closer to their career goals? An investigation through the career construction model of adaptation. *Current Psychology*, 42(3), 2243-2254. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-02932-3>
- Korkmaz, O. ve Cenkseven-Önder, F. (2019). The relation between life goals and career adapt-abilities: An Investigation of the mediating role of hope. *Eğitim ve Bilim*, 44(200). 59-76 <http://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.8380>

- Kuijpers, M. A. C. T., & Scheerens, J. (2006). Career competencies for the modern career. *Journal of Career Development*, 32(4), 303-319. <https://doi.org/10.1177/0894845305283006>
- Lee, H., Boyd, R., Slack, K. S., Mather, R. S., & Murray, R. K. (2022). Adverse childhood experiences, positive childhood experiences, and adult health. *Journal of the Society for Social Work and Research*, 13(3), 441-461. <https://doi.org/10.1086/712410>
- Lee, H., & Schafer, M. (2021). Are positive childhood experiences linked to better cognitive functioning in later life?: Examining the role of life course pathways. *Journal of Aging and Health*, 33(3-4), 217-226. <https://doi.org/10.1177/0898264320972547>
- Mills, L. M., Smith, B. A., Amundson, N. E., Niles, S. G., In, H., & Yoon, H. J. (2014). What helps and hinders the hopefulness of post-secondary students who have experienced significant barriers. *The Canadian Journal of Career Development*, 13(2), 59-74. <https://cjd-rcdc.ceric.ca/index.php/cjd/article/view/183>
- Peila-Shuster, J. J. (2017). Fostering hope and career adaptability in children's career development. *Early Child Development and Care*, 188(4), 452-462. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1385610>
- Savickas, M. L. (2011). Constructing careers: Actor, agent, and author. *Journal of Employment Counseling*, 48(4), 179-181. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2011.tb01109.x>
- Savickas, M. L. (2013). *Career construction theory and practice*. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Career development and counseling: Putting theory and research to work* (pp. 147-183). John Wiley & Sons.
- Savickas, M. L., Porfeli, E. J., Hilton, T. L., & Savickas, S. (2018). The student career construction inventory. *Journal of Vocational Behavior*, 106, 138-152. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.01.009>
- Savi Çakar, F. (2018). The role of resilience and gender in the relationship between adults' childhood traumatic experiences and psychological symptoms. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(44), 114-131. <https://doi.org/10.9779/PUJE.2018.209>
- Sege, R. D., & Harper Browne, C. (2017). Responding to ACEs with HOPE: Health outcomes from positive experiences. *Child Well-Being and Adverse Childhood Experiences in the US*, 17(7, Supplement), S79-S85. <https://doi.org/10.1016/j.acap.2017.03.007>
- Shaw, L., Hansen, H., & St Clair-Thompson, H. (2023). Mental toughness is a mediator of the relationship between positive childhood experiences and wellbeing. *European Journal of Developmental Psychology*, 20(1), 130-146. <https://doi.org/10.1080/17405629.2022.2058485>
- Snyder, C. R. (1995). Conceptualizing, measuring, and nurturing hope. *Journal of Counseling & Development*, 73(3), 355-360. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1995.tb01764.x>
- Snyder, C. R. (2000). The past and possible futures of hope. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 19(1), 11-28. <https://doi.org/10.1521/jscp.2000.19.1.11>
- Snyder, C. R. (2002). Hope theory: Rainbows in the mind. *Psychological Inquiry*, 13(4), 249-275. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1304_01
- Snyder, C. R., Harris, C., Anderson, J. R., Holleran, S. A., Irving, L. M., Sigmon, S. T., Yoshinobu, L., Gibb, J., Langelle, C., & Harney, P. (1991). The will and the ways: Development and validation of an individual differences measure of hope. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(4), 570-585. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.60.4.570>
- Şeker, G. (2021). Kariyer kararsızlığının yordayıcısı olarak iyi oluş ve kariyer kaygısı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 262-275. <https://doi.org/10.9779/pauefd.706983>
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2007). *Using multivariate statistics* (5. Basım). Boston, MA: Pearson.

- Tarhan, S. ve Bacanlı, H. (2015). Sürekli Umut Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 3(1), 1-14. <https://jhwbjournal.com/makale/32>
- Ulaş, O. ve Yıldırım, İ. (2019). Influence of locus of control, perceived career barriers, negative affect, and hopelessness on career decision-making self-efficacy among Turkish university students. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 19(1), 85-109. <https://doi.org/10.1007/s10775-018-9370-9>
- Wang, L., Li, F., Meng, K., & Dunning, K. H. (2022). Childhood socioeconomic status and adult subjective wellbeing: The Role of hope and sense of control. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.879132>
- Yıldız-Akyol, E., & Öztemel, K. (2022). Implementation of career construction model of adaptation with Turkish University students: A two-study paper. *Current Psychology*, 41(12), 8333-8344. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01482-4>
- Yoon, H., In, H., Niles, S., Amundson, N., Smith, B., & Mills, L. (2015). The effects of hope on student engagement, academic performance, and vocational identity. *Canadian Journal of Career Development*, 14(1), 34-45.
- Zaleszczyk, A. K., & Kot, P. (2015). Hope for success and difficulties in the career decision-making process. *Roczniki Psychologiczne*, 18(4), 611-621. <https://doi.org/10.18290/rpsych.2015.18.4-6en>
- Zhai, C., Chai, X., Shrestha, S., & Zhong, N. (2023). Grit and career construction among Chinese high school students: The serial mediating effect of hope and career adaptability. *Sustainability*, 15(4), 3608. <https://doi.org/10.3390/su15043608>

The Mediating Role of Hope in the Relationship Between Positive Childhood Experiences and Career Construction Among University Students

Ayhan ÜNAL^{1*}, Zeliha TRŞ²

¹Selçuk University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Türkiye

²Necmettin Erbakan University, Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Türkiye

Abstract: *The effects of positive childhood experiences on adult health have been well documented in the literature. However, studies examining the relationship between these experiences and career development are limited. The aim of this study is to examine the mediating role of hope in the relationship between positive childhood experiences and career construction among university students. A correlational survey model was used in the research. The participants consisted of a total of 557 university students, 437 of whom were female and 120 of whom were male, selected using an appropriate sampling method. The Personal Information Form, Positive Childhood Experiences Scale, Hope Scale, and Student Career Construction Inventory were used in the data collection process. Descriptive statistics, correlation analysis, confirmatory factor analysis, and reliability analysis were used in the analysis of the data. Hayes' Model 4 and the Bootstrapping method were used for the mediation analysis. The analysis revealed significant positive relationships between positive childhood experiences and career construction and hope. The mediation analysis indicated that while the direct effect between positive childhood experiences and career construction was not significant, the mediating role of hope and the total effect were statistically significant. Based on the research findings, various recommendations were made to practitioners and researchers. Workshops and group counseling sessions focusing on the effects of positive childhood experiences on adulthood can be organized, especially for parents. In addition, hope-based career development programs can be designed for university students.*

Article Details

Research Article

Received

06/09/2024

Accepted

11/09/2025

Keywords

Positive childhood experiences,
Career construction,
Hope,
University students.

1. Introduction

In the 20th century, shaped by wars and major industrial advancements, the notion of matching the right individual to the appropriate job and guiding individuals toward suitable occupations became a central paradigm in career counseling (Karacan-Özdemir, 2022). This traditional understanding of career has been replaced by an understanding of career directed by the individual themselves. Therefore, acquiring certain career competencies has become important

*Corresponding Author: Ayhan ÜNAL, E-mail: ayhan.unal@selcuk.edu.tr, Adres: Yeni Istanbul Street, Akademi Neighborhood, Selçuk University Alaaddin Keykubat Campus, No:345, 42250 Selçuklu/Konya Türkiye.

The copyright of the published article belongs to its author under CC BY 4.0 license. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

(Kuijpers & Scheerens, 2006). This is because even if students are enrolled in a university for their education, they may encounter an uncertain and unpredictable situation in the labor market and, as a result, may have to act contrary to their goals (Korkmaz, 2023). Furthermore, these uncertainties and challenges may negatively affect young people's future perceptions of their employability (Bozgeyikli *et al.*, 2023). Based on this need, Savickas (2013) introduced career constructing counseling, designed to help guide individuals' professional behaviors and career paths. Furthermore, by elaborating on the concept of career adaptability, he examined the processes and challenges of adapting to various professional tasks, transitions, and traumas.

Career construction theory encompasses interpretive and interpersonal processes through which individuals construct themselves, guide their professional behavior, and give meaning to their careers. The process of meaning-making is defined by the roles of actor, agent, and author. In the actor role, children form their characters through social interactions with their families and schools, neighborhoods, and other social environments. Parents, in particular, are natural guides, and the characteristics of the family as role models are internalized by the child. Character traits co-constructed within the family help shape the individual's career theme when the time comes (Savickas, 2013). The agent role emerges when the child starts school, and in this role, the self ceases to be an object and becomes a subject that takes action and sets goals. At this stage, the focus is on how goals are set and pursued. Finally, in the author role, society expects young adults to become conscious authors of their own life stories (Savickas, 2011). During this process, young adults may encounter a number of career obstacles, such as gender discrimination, the future of their profession and labor market constraints, lack of talent and interest, and the influence of family and environment. These obstacles reduce university students' confidence in making career decisions and increase their feelings of hopelessness (Ulaş & Yıldırım, 2019). Furthermore, the idea that young adults seeking to discover their identity must choose certain paths and that these choices may be unattainable can be discouraging (Arnett *et al.*, 2014). In this case, students' positive emotional resources play a helpful role in their career development. Indeed, students who feel good about themselves experience less indecision about their careers (Şeker, 2020). In this context, it is important for young people to look to the future with positivity and hope in order to cope with the challenges they face when making career plans and to remain motivated.

Snyder (1995) defines the concept of hope as the process of setting goals, motivating oneself to achieve them, and thinking about the ways to achieve them. Individuals with high levels of hope are more successful in determining a path toward their goals, while those with low levels of hope struggle to think of alternative paths (Snyder, 2002). Similarly, in the career development process, individuals who are hopeful increase their career adaptability and thus contribute to their career constructions (Büyükgöze-Kavas, 2014; Jia *et al.*, 2022; Yoon *et al.*, 2015; Zhai *et al.*, 2023).

In the literature, students' levels of hope have been found to be related to personal factors such as self-efficacy, health status, and passion, as well as environmental factors such as school environment, economic hardship, social support (Mills *et al.*, 2014), and the pandemic (Keshoofy *et al.*, 2023). Individuals' levels of hope in adulthood are also influenced by their childhood experiences (Snyder, 2002). According to research, there is a lifelong relationship between socioeconomic status in childhood (Wang *et al.*, 2022), physical abuse (Baxter *et al.*, 2017), domestic violence (Lee *et al.*, 2022), and mental health, resilience, and hope (Savi-Çakar, 2018; Snyder, 2002). On the other hand, the literature has mostly focused on negative childhood experiences (Kocatürk & Çiçek, 2023). However, it has been emphasized that positive experiences during childhood must also be experienced to a sufficient degree. This is because the absence of traumatic experiences is not sufficient to speak of a good childhood (Doğan & Aydın, 2020). Positive childhood experiences are defined as “fundamental experiences

encompassing the parent-child relationship that enable the desired level of physical, cognitive, social, and emotional development” (Sege & Harper Browne, 2017). Such positive experiences in childhood shape children's processes of understanding the world and can have a long-lasting impact. Positive experiences during childhood predict life satisfaction in adulthood (Coffey *et al.*, 2015), happiness and self-esteem (Cheng & Furnham, 2004), and hope (Snyder, 2002). Additionally, positive experiences in childhood play a protective role against the negative effects of negative experiences (Crandall *et al.*, 2019).

Considering career adaptability skills that develop from childhood (Hartung *et al.*, 2008), it is understood that positive childhood experiences are important for the skills and motivation necessary for career construction. According to career construction theory, children take their parents as role models in the problem-solving process. Parents provide children with creative resources that they will use to shape their identities in adulthood (Savickas, 2013). It can be argued that hope is one of the creative resources that individuals use when constructing their careers. In particular, hope plays a decisive role in decision-making processes. Individuals who look to the future with hope experience less career indecision (Zaleszczy & Kot, 2015). Hope is seen as a helpful resource in helping individuals overcome the difficulties they encounter in the decision-making process (Bilgiz-Öztürk & Karabacak-Çelik, 2023). This is because hope increases the motivation to continue pursuing goals and to recover from failure (Snyder, 2002). Individuals who act on this motivation can better determine the paths to their goals by thinking comprehensively in their career decision-making processes. Additionally, hope has a direct effect on proactive career behaviors and contributes to career planning (Hirschi, 2014). In this context, based on the preventive and analytical role of hope (Korkmaz & Cenkseven-Önder, 2019), it is believed that hope plays a decisive role in individuals' ability to adapt to changing conditions in their career paths and to construct their careers. Therefore, the purpose of this study is to examine the predictive relationship between university students' positive childhood experiences and career construction through hope. To achieve this purpose, the following hypotheses were tested:

H1: Positive childhood experiences predict hope in a positive and significant way.

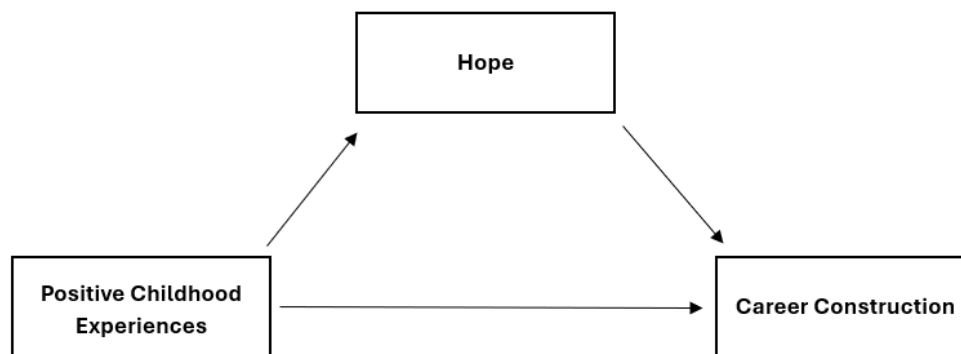
H2: Positive childhood experiences predict career construction in a positive and significant way.

H3: Hope plays a significant mediating role in the relationship between positive childhood experiences and career construction.

2. Method

2.1. Research Design

The research model is a correlational survey model among quantitative research models. The survey model provides a quantitative description of trends, attitudes, or opinions in the general population through studies conducted on a sample selected from a population. The researcher makes inferences about the population based on the results obtained from the sample (Creswell, 2017). Additionally, this research examines the mediating role of hope in the relationship between positive childhood experiences and career construction. In the mediation model, if the predictive relationship between the independent variable and the dependent variable is partially or completely mediated by a third variable, this variable is referred to as the mediating variable (Hayes, 2013).

Figure 1. *Path Model*

2.2. Participants

The participants in the study consisted of a total of 557 university students, 437 of whom were female (78.5%) and 120 of whom were male (21.5%), selected using an appropriate sampling method. Of the participants, 159 (28.5%) were first-year students, 190 (34.1%) were second-year students, 94 (16.9%) were third-year students, 109 (19.6%) fourth year, 4 (7%) are in the fifth year, and 1 (0.2%) is in the sixth year. The average age of the participants is 20.9 (SD = 2.67). Additionally, 78 participants (14%) reported being from a low socioeconomic level, 462 (82.9%) from a middle socioeconomic level, and 17 (3.1%) from a high socioeconomic level.

2.3. Data Collection Tools

2.3.1. Personal Information Form

We prepared a form to determine the demographic information of participants. The form includes information on gender, age, socioeconomic status, and class level.

2.3.2. Positive Childhood Experiences Scale

The Positive Childhood Experiences Scale was developed by Doğan and Aydın (2020). The scale consists of a single dimension and comprises 22 items (e.g., “I believe I received the emotional support I needed during my childhood”). The scale is scored using a five-point Likert scale, with higher scores indicating higher levels of positive childhood experiences (1 = Strongly disagree, 5 = Strongly agree). There are no reverse items in the scale. The confirmatory factor analysis (CFA) conducted in this study revealed that the data had satisfactory structural validity (SRMR = .0376, CFI = .917, TLI = .908, RMSEA = .0841, CR = .98, AVE = .644). During the development process, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the scale was found to be .96. In this study, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient was also calculated as .96.

2.3.3. Student Career Construction Inventory

The Student Career Construction Inventory was developed by Savickas *et al.* (2018) and adapted into Turkish by Yıldız-Akyol and Öztemel (2022). The inventory consists of 18 items (e.g., Deciding what I really want to do in my life). The inventory is scored using a five-point Likert scale, with higher scores indicating higher career construction (1 = I haven't thought much about it yet, 5 = I've already done it). There are no reverse items in the inventory. The inventory consists of four subscales: crystallizing, exploring, deciding, and preparing. The results of the CFA conducted in this study indicate that the data have satisfactory structural validity (SRMR = .0445, CFI = .926, TLI = .912, RMSEA = .0678, CR = .842, AVE = .558). During the adaptation process, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the

inventory was found to be .84. In this study, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient was calculated as .91.

2.3.4. Hope Scale

The Hope Scale was developed by Snyder *et al.* (1991) and adapted into Turkish by Tarhan and Bacanlı (2015). The scale consists of 12 items (e.g., I can think of many ways to get the things in life that are most important to me). Four items were added to the scale as filler items. The scale is scored using an 8-point Likert scale, with higher scores indicating higher levels of hope (1 = Definitely false, 8 = Definitely true). The scale consists of two dimensions: agency and pathways. The CFA conducted in this study shows that the data has satisfactory structural validity (SRMR = .0396, CFI = .957, TLI = .937, RMSEA = .0848, CR = .934, AVE = .711). During the adaptation process, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the scale was found to be 0.86. In this study, the Cronbach's alpha internal consistency coefficient was calculated as 0.87.

2.4. Data Collection Procedures

The data collection process was carried out during the spring semester of the 2023-2024 academic year with the voluntary participation of university students, under the ethical committee approval of the Scientific Ethics Evaluation Board of the Faculty of Education at Selcuk University, dated December 22, 2023, and numbered 64. The research invitation was sent to students online via Google Forms, and the measurement tools were administered in person with the permission of the faculty members prior to the course. Participants were given 8-10 minutes to complete the measurement tools.

2.5. Data Analysis

The collected data were transferred to IBM-SPSS 26 software. Total scores were obtained from the career construction, hope, and positive childhood experiences scale items. Skewness and kurtosis values were examined to determine the normality distributions of the total scores. Reliability analysis and confirmatory factor analysis were performed using the JAMOWI 2.6.17 program to determine the validity and reliability of each scale. Correlation analysis was then performed to examine the relationships between variables. Mahalanobis distance coefficients were calculated to identify multivariate outliers, and no data containing outliers were found (Tabachnick *et al.*, 2007). Finally, using SPSS's PROCESS Macro add-on and the Bootstrapping method (5000), a Model 4 mediation analysis was conducted to examine how positive childhood experiences predict career construction through hope (Hayes, 2013).

3. Findings

Table 1. Mean, Standard Deviation, Kurtosis, Skewness, Cronbach's Alpha Values, and Correlation Coefficients of Variables ($n=557$)

	$\bar{X}$	Ss	Kurtosis	Skewness	α	1	2
1. Positive childhood experiences	79.4	20	-.39	-.49	.96		
2. Hope	47.7	9.2	.24	-.55	.87	.38**	
3. Career construction	60.6	13.2	-.43	-.35	.91	.25**	.52**

** $p < .001$, α = Cronbach Alfa

Table 1 shows the means, standard deviations, skewness-kurtosis values, and Cronbach's alpha coefficients of the variables. Skewness and kurtosis values were found to be between -1 and +1, and it was concluded that the data were normally distributed (Hair *et al.*, 2013). Since the Cronbach's Alpha values are above .80, the data are considered reliable. A positive significant relationship was found between career construction and hope ($r = .52$; $p < .001$), between hope and positive childhood experiences ($r = .38$; $p < .001$), and between positive childhood experiences and career construction ($r = .25$; $p < .001$).

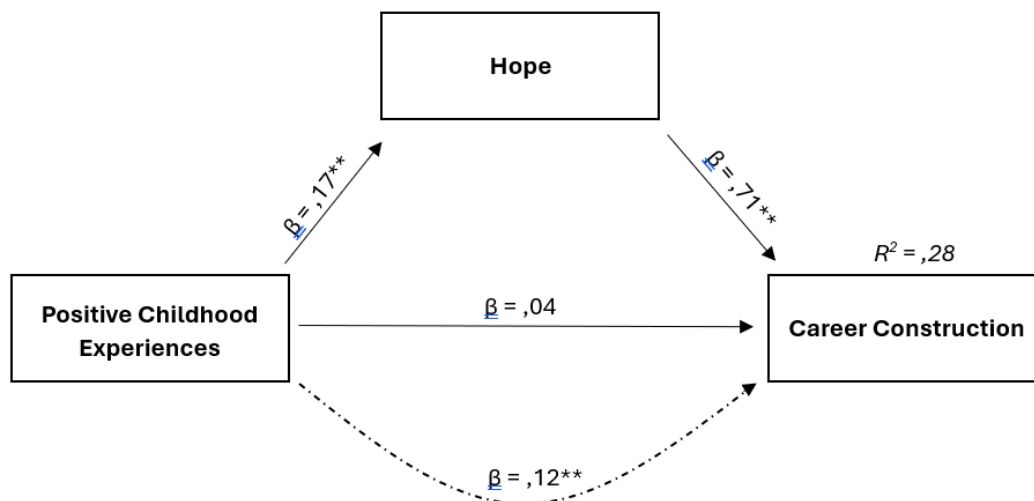
3.1. Testing the Mediation Model

Table 2. Mediation Analysis Results ($n=557$)

Effect	β	SE	t	p	CI
Positive childhood experiences $\rightarrow$ Hope	.17	.018	9.75	<.001	[.14 ~ .21]
Hope $\rightarrow$ Career construction	.71	.056	12.76	<.001	[.60 ~ .82]
Positive childhood experiences $\rightarrow$ Career construction (Direct effect)	.04	.026	1.66	.097	[-.01 ~ .09]
Indirect effect	.12	.019			[.09 ~ .16]
Total effect	.16	.027	6.23	<.001	[.11 ~ .22]

The results of the model regarding the mediating role of hope are shown in Table 2. As a result of bootstrapping, it was observed that positive childhood experiences were a significant predictor of hope ($\beta = .17$; $t = 9.75$; $p < .001$). It was also observed that hope was a significant predictor of career construction ($\beta = .71$; $t = 12.76$; $p < .001$). The predictive relationship between positive childhood experiences and career construction was found to be insignificant ($\beta = .04$; $t = 1.66$; $p > .05$). However, the indirect predictive role of positive childhood experiences on career construction was found to be significant ($\beta = .12$; CI = .09 ~ .16). Thus, the study observed that hope plays a mediating role in the predictive relationship between positive childhood experiences and career construction. Furthermore, it was found that positive childhood experiences and hope explain 28% of the variance (R^2) related to career construction. The paths related to the model are shown in Figure 2.

Figure 2. Path Model

** $p < .001$

β = Unstandartized coefficients was reported.

4. Discussion, Conclusion, and Suggestions

The research shows that university students' positive childhood experiences predict career construction in a positive direction through hope. According to Savickas (2013), we construct reality through social processes and interpersonal relationships. Family and childhood experiences play a fundamental role in career construction by influencing social roles, identity formation, and career themes. By internalizing family dynamics, modeling parental behavior, and developing life narratives, individuals build the adaptability and resilience necessary for successful career development. These processes emphasize the importance of a supportive and

enriching family environment, and thus positive childhood experiences, in promoting career success. On the other hand, the research results reveal that the direct predictive power of positive childhood experiences is not significant. This is because positive childhood experiences are thought to be effective in providing the psychological and social resources necessary for the career construction process rather than having a direct effect on individuals' career development. Individuals use these resources to work on their career goals. Hope, one of these resources, may have developed as a result of these experiences.

According to the Broaden-and-Build theory, negative emotions experienced by individuals narrow their repertoire of thoughts, while positive emotions broaden it (Fredrickson, 2004). It can be said that positive emotions experienced during childhood have a positive effect on individuals' cognitive abilities. Studies supporting this view on the effect of positive childhood experiences on cognitive abilities have been conducted in the literature. Positive childhood experiences have been associated with psychological resilience (Kocatürk & Çiçek, 2023), cognitive function (Lee & Schafer, 2021), and mental resilience (Shaw *et al.*, 2023). Based on the fact that hope is a cognitive concept, it can be assumed that the same processes apply to hope. The expanded thought structures resulting from positive childhood experiences contribute to individuals' ability to better see alternative paths they can use to achieve their goals and are decisive in their levels of hope in adulthood. The assertion that personal resources gained during positive emotions are permanent supports this interpretation (Fredrickson, 2001). According to Hope Theory, a child's attachment to their caregiver, the fulfillment of their emotional and physical needs, and receiving the necessary care and attention contribute to their learning goal-directed thinking (Snyder, 2002). Therefore, individuals whose needs are met during childhood and who experience positive emotions acquire the necessary resources to shape their identities. On the other hand, as a result of feelings of security and attachment, they develop an optimistic outlook on the future (Sege & Harper Browne, 2017). Thus, it can be pointed out that individuals who learn to think optimistically are better able to see the paths to their goals and have more motivation by using this thought process. Thanks to this way of thinking, they are better able to manage their career development processes by clarifying their identities and goals. Studies examining the relationship between hope and career construction also show that hope is an important positive predictor of career construction (Jia *et al.*, 2022; Kim & Kim, 2022; Zhai *et al.*, 2023).

Today's children will encounter more uncertainty in their lives than in the past and will have to find their own ways to exist in this world. In this context, nurturing children's hope and career adjustment skills can help prepare them for successful lives (Peila-Shuster, 2017). To achieve this, studies focusing on positive childhood experiences show that it is necessary to focus not only on supporting the healthy development of young children but also on strengthening the skills and resources of parents and other important adults in children's lives (Sege & Harper Browne, 2017). When looking at truly hopeful adults, they strongly emphasize that an adult role model spent a lot of time with them as they grew up (Snyder, 2000). Based on this, various recommendations can be made. It is recommended that special workshops and counseling sessions be organized for parents to build knowledge about the extent to which positive childhood experiences are effective in learning hope and career development. In this way, parents and other adults who communicate with children can be more attentive and prepared for children to have important experiences. In addition, various conclusions can be drawn for university students. Snyder (2000) states that hope theory can also be used as a model for change. In this context, hope theory can be transformed into various individual or group counseling practices. Therefore, it is recommended that hope-based career construction programs be developed for university students experiencing career indecision and career anxiety.

Since a cross-sectional model was used in this study, data was collected from participants at a single point in time. In future studies, longitudinal studies could be conducted to more comprehensively examine the effect of positive childhood experiences on career development in other stages of life. Although the study revealed a significant role of hope in the relationship between positive childhood experiences and career construction, it is likely that other cognitive and emotional factors also play a role. Therefore, other psychological resources that may mediate the effect of positive childhood experiences on career development, such as positive psychological capital, can be tested through structural models or experimental studies.

Ethics Committee Approval:

This research was conducted with permission granted by the Scientific Ethics Evaluation Board of the Faculty of Education at Selçuk University in its decision No. 64 dated 22/12/2023.

Conflict of Interest:

The authors declare that they have no conflict of interest.

Author Contribution:

AÜ: Designing the study, writing the methodology, analyzing the data, reporting the findings.

ZT: Collecting the data, writing the introduction and discussion.

Orcid

Ayhan ÜNAL <https://orcid.org/0000-0003-1099-1699>

Zeliha TRAŞ <https://orcid.org/0000-0003-2670-0868>

REFERENCES

- Arnett, J. J., Žukauskienė, R., & Sugimura, K. (2014). The new life stage of emerging adulthood at ages 18–29 years: Implications for mental health. *The Lancet Psychiatry*, 1(7), 569-576. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(14\)00080-7](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(14)00080-7)
- Baxter, M. A., Hemming, E. J., McIntosh, H. C., & Hellman, C. M. (2017). Exploring the relationship between adverse childhood experiences and hope. *Journal of Child Sexual Abuse*, 26(8), 948-956. <https://doi.org/10.1080/10538712.2017.1365319>
- Bilgiz-Öztürk, Ş., & Karabacak-Çelik, A. (2023). Hope and career regret: Mediator role of career adaptability and career construction. *The Career Development Quarterly*, 71(4), 267-283. <https://doi.org/10.1002/cdq.12337>
- Bozgeyikli, H., Görgülü, Z., & Boğazlıyan, E. E. (2023). Is motivation towards university sufficient? The three-way interaction among gender, socioeconomic status, and academic motivation on perceived employability. *Higher Education Research & Development*, 42(4), 801-815. <https://doi.org/10.1080/07294360.2022.2128076>
- Büyükgoze-Kavas, A. (2014). Validation of the Career Adapt-Abilities Scale-Turkish form and its relation to hope and optimism. *Australian Journal of Career Development*, 23(3), 125-132. <https://doi.org/10.1177/1038416214531931>
- Cheng, H., & Furnham, A. (2004). Perceived parental rearing style, self-esteem and self-criticism as predictors of happiness. *Journal of Happiness Studies*, 5(1), 1-21. <https://doi.org/10.1023/B:JOHS.0000021704.35267.05>
- Coffey, J. K., Warren, M. T., & Gottfried, A. W. (2015). Does infant happiness forecast adult life satisfaction? Examining subjective well-being in the first quarter century of life. *Journal of Happiness Studies*, 16(6), 1401-1421. <https://doi.org/10.1007/s10902-014-9556-x>

- Crandall, A., Miller, J. R., Cheung, A., Novilla, L. K., Glade, R., Novilla, M. L. B., Magnusson, B. M., Leavitt, B. L., Barnes, M. D., & Hanson, C. L. (2019). ACEs and counter-ACEs: How positive and negative childhood experiences influence adult health. *Child Abuse & Neglect*, 96, 104089. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104089>
- Creswell, J. W. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (S.B. Demir, Trans.) Educational Book. (Original work published 2014).
- Doğan, T., & Aydın, F. T. (2020). The Development of the Positive Childhood Experiences Scale. *Hayef: Journal of Education*, 17(1), 1-19. <https://doi.org/10.5152/hayef.2020.1925>
- Fredrickson B. L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology. The broaden-and-build theory of positive emotions. *The American Psychologist*, 56(3), 218–226. <https://doi.org/10.1037//0003-066x.56.3.218>
- Fredrickson, B. L. (2004). The broaden–and–build theory of positive emotions. *Philosophical Transactions of the Royal Society of London. Series B: Biological Sciences*, 359(1449), 1367-1377. <https://doi.org/10.1098/rstb.2004.1512>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2013). *Multivariate data analysis*. Pearson Education Limited. <https://books.google.com.tr/books?id=VvXZnQEACAAJ>
- Hartung, P. J., Porfeli, E. J., & Vondracek, F. W. (2008). Career adaptability in childhood. *The Career Development Quarterly*, 57(1), 63-74. <https://doi.org/10.1002/j.2161-0045.2008.tb00166.x>
- Hirschi, A. (2014). Hope as a resource for self-directed career management: Investigating mediating effects on proactive career behaviors and life and job satisfaction. *Journal of Happiness Studies*, 15, 1495-1512. <https://doi.org/10.1007/s10902-013-9488-x>
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction to mediation, moderation, and conditional process analysis: A regression-based approach*. Guilford Press.
- Jia, Y., Hou, Z.-J., & Shen, J. (2022). Adolescents' future time perspective and career construction: Career adaptability as mediator and hope as moderator. *Journal of Career Development*, 49(1), 202-217. <https://doi.org/10.1177/0894845320926579>
- Karacan-Özdemir, N. (2022). *Career construction theory*. In Contemporary theories, approaches, and models in career counseling (1. ed, pp. 1-28). Pegem Publishing.
- Keshoofy, A., Lisnyj, K., Pearl, D., Thaivalappil, A., & Papadopoulos, A. (2023). A qualitative study of university students' perspectives of hope during the COVID-19 pandemic. *Sage Open Medicine*, 11. <https://doi.org/10.1177/20503121231185014>
- Kim, N.-R., & Kim, J. G. (2022). Relationship among hope, career adaptability, career construction behavior, and career satisfaction of prospective college graduates. *Korean Association for Learner-Centered Curriculum And Instruction*. 22(24), 903-917 <https://doi.org/10.22251/jlcci.2022.22.24.903>
- Kocatürk, M., & Çiçek, İ. (2023). Relationship between positive childhood experiences and psychological resilience in university students: The mediating role of self-esteem. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 33(1), 78-89. <https://doi.org/10.1017/jgc.2021.16>
- Korkmaz, O. (2023). Will hope and career adapt-abilities bring students closer to their career goals? An investigation through the career construction model of adaptation. *Current Psychology*, 42(3), 2243-2254. <https://doi.org/10.1007/s12144-022-02932-3>
- Korkmaz, O., & Cenkseven-Önder, F. (2019). The relation between life goals and career adapt-abilities: An Investigation of the mediating role of hope. *Education and Science*, 44(200). 59-76 <https://dx.doi.org/10.15390/EB.2019.8380>
- Kuijpers, M. A. C. T., & Scheerens, J. (2006). Career competencies for the modern career. *Journal of Career Development*, 32(4), 303-319. <https://doi.org/10.1177/0894845305283006>

- Lee, H., Boyd, R., Slack, K. S., Mather, R. S., & Murray, R. K. (2022). Adverse childhood experiences, positive childhood experiences, and adult health. *Journal of the Society for Social Work and Research*, 13(3), 441-461. <https://doi.org/10.1086/712410>
- Lee, H., & Schafer, M. (2021). Are positive childhood experiences linked to better cognitive functioning in later life?: Examining the role of life course pathways. *Journal of Aging and Health*, 33(3-4), 217-226. <https://doi.org/10.1177/0898264320972547>
- Mills, L. M., Smith, B. A., Amundson, N. E., Niles, S. G., In, H., & Yoon, H. J. (2014). What helps and hinders the hopefulness of post-secondary students who have experienced significant barriers. *The Canadian Journal of Career Development*, 13(2), 59-74. <https://cjcdrdc.ceric.ca/index.php/cjcd/article/view/183>
- Peila-Shuster, J. J. (2017). Fostering hope and career adaptability in children's career development. *Early Child Development and Care*, 188(4), 452-462. <https://doi.org/10.1080/03004430.2017.1385610>
- Savickas, M. L. (2011). Constructing careers: Actor, agent, and author. *Journal of Employment Counseling*, 48(4), 179-181. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1920.2011.tb01109.x>
- Savickas, M. L. (2013). *Career construction theory and practice*. In S. D. Brown & R. W. Lent (Eds.), *Career development and counseling: Putting theory and research to work* (pp. 147-183). John Wiley & Sons.
- Savickas, M. L., Porfeli, E. J., Hilton, T. L., & Savickas, S. (2018). The student career construction inventory. *Journal of Vocational Behavior*, 106, 138-152. <https://doi.org/10.1016/j.jvb.2018.01.009>
- Savi Çakar, F. (2018). The role of resilience and gender in the relationship between adults' childhood traumatic experiences and psychological symptoms. *Pamukkale University Journal of Education*, 44(44), 114-131. <https://doi.org/10.9779/PUJE.2018.209>
- Sege, R. D., & Harper Browne, C. (2017). Responding to ACEs with HOPE: Health outcomes from positive experiences. *Child Well-Being and Adverse Childhood Experiences in the US*, 17(7, Supplement), S79-S85. <https://doi.org/10.1016/j.acap.2017.03.007>
- Shaw, L., Hansen, H., & St Clair-Thompson, H. (2023). Mental toughness is a mediator of the relationship between positive childhood experiences and wellbeing. *European Journal of Developmental Psychology*, 20(1), 130-146. <https://doi.org/10.1080/17405629.2022.2058485>
- Snyder, C. R. (1995). Conceptualizing, measuring, and nurturing hope. *Journal of Counseling & Development*, 73(3), 355-360. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1995.tb01764.x>
- Snyder, C. R. (2000). The past and possible futures of hope. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 19(1), 11-28. <https://doi.org/10.1521/jscp.2000.19.1.11>
- Snyder, C. R. (2002). Hope theory: Rainbows in the mind. *Psychological Inquiry*, 13(4), 249-275. https://doi.org/10.1207/S15327965PLI1304_01
- Snyder, C. R., Harris, C., Anderson, J. R., Holleran, S. A., Irving, L. M., Sigmon, S. T., Yoshinobu, L., Gibb, J., Langelle, C., & Harney, P. (1991). The will and the ways: Development and validation of an individual differences measure of hope. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60(4), 570-585. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.60.4.570>
- Şeker, G. (2021). Well-being and career anxiety as predictors of career indecision. *Pamukkale University Journal of Education*, 51, 262-275. <https://doi.org/10.9779/pauefd.706983>
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2007). *Using multivariate statistics* (5. edition). Boston, MA: Pearson.
- Tarhan, S., & Bacanlı, H. (2015). Adaptation of the Dispositional Hope Scale into Turkish: Validity and reliability study. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 3(1), 1-14. <https://jhwbjournal.com/makale/32>

- Ulaş, O., & Yıldırım, İ. (2019). Influence of locus of control, perceived career barriers, negative affect, and hopelessness on career decision-making self-efficacy among Turkish university students. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 19(1), 85-109. <https://doi.org/10.1007/s10775-018-9370-9>
- Wang, L., Li, F., Meng, K., & Dunning, K. H. (2022). Childhood socioeconomic status and adult subjective wellbeing: The Role of hope and sense of control. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.879132>
- Yıldız-Akyol, E., & Öztemel, K. (2022). Implementation of career construction model of adaptation with Turkish University students: A two-study paper. *Current Psychology*, 41(12), 8333-8344. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01482-4>
- Yoon, H., In, H., Niles, S., Amundson, N., Smith, B., & Mills, L. (2015). The effects of hope on student engagement, academic performance, and vocational identity. *Canadian Journal of Career Development*, 14(1), 34-45.
- Zaleszczyk, A. K., & Kot, P. (2015). Hope for success and difficulties in the career decision-making process. *Roczniki Psychologiczne*, 18(4), 611–621. <https://doi.org/10.18290/rpsych.2015.18.4-6en>
- Zhai, C., Chai, X., Shrestha, S., & Zhong, N. (2023). Grit and career construction among Chinese high school students: The serial mediating effect of hope and career adaptability. *Sustainability*, 15(4), 3608. <https://doi.org/10.3390/su15043608>